

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Libora Duľu a JUDr. Ing. Antona Jakubíka v trestnej veci obžalovaného **Ing. M. B.** pre trestný čin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1 Tr. zák. a iné na verejnom zasadnutí 4. októbra 2011 o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu z 24. augusta 2010, sp. zn. BB – 3 T 10/2010, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného Ing. M. B. sa **z a m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný B. uznaný za vinného, že

ako štatutárny zástupca konajúci v mene O. Z. O. O. S., IČO: X., so sídlom Z., X., potom ako dňa 29.06.2005 podpísal s M. (ďalej len „M.“), ako sprostredkovateľským orgánom riadiaceho orgánu (ďalej „S.“), Zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (ďalej „NFP“) č. S./129/2004 (ďalej len „zmluva“). a jej ďalšie dodatky, v rámci Sektorového operačného programu Ľudské zdroje, určeného na financovanie projektu ISVP – Informačný systém výberu povolania, od 01.08.2005 do 31.12.2007 predkladal S. v mesačných intervaloch žiadosti o platby za jednotlivé mesiace realizácie projektu, v ktorých uvádzal v položkách oprávnených výdavkoch okrem iných aj personálne výdavky na svojho zamestnanca RNDr. M. R., ktorému prevodmi na účet uhrádzal mzdu za vykonanú prácu v rozsahu osem hodín denne, a to od 01.08.2005 do 31.12.2007, pričom od 01.11.2005 ku žiadostiam o platby predkladal nesprávne pracovné výkazy tohto zamestnanca a tak mu M. v 14 prípadoch v dňoch 11.11., 14.11., 14.12.2005, 24.02., 10.07. v dvoch prípadoch, 15.11., 20.11. v štyroch prípadoch a 21.11.2006 v dvoch prípadoch vyplatilo finančné

prostriedky na úhradu celej mzdy RNDr. M. R., pričom RNDr. M. R. v skutočnosti od 01.11.2005 do 01.10.2007 odpracoval pre O. O. S. menej ako obvineným vykazovaný počet hodín a následne minimálne 7.000,- Sk v 14 uvedených prípadoch z čistej mzdy vo výške najmenej 17.000,— Sk uhradenej na jeho účet v hotovosti, bez dokladovania odovzdával Ing. M. B., ktorý takto prevzaté sumy nezaúčtoval, čím takto obvinený Ing. M. B. použil prostriedky Európskeho sociálneho fondu, štrukturálneho fondu spravovaného Európskym spoločenstvom a príspevok zo štátneho rozpočtu na iný účel, ako boli pôvodne určené, pričom uvedeným konaním obvinený Ing. M. B. porušil ustanovenie Európskeho spoločenstva – Nariadenie komisie (ES) č. 1685/2000, zákon č. 523/2004 Z. z. v platnom znení o rozpočtových pravidlách verejnej správy a čl. IV ods. 2 zmluvy ako aj čl. IX ods. 2 zmluvy a spôsobil tak M. v 14 prípadoch ich refundácie škodu vo výške minimálne 98.000,- Sk (3.253,- €), ktorá pozostáva z 80 % z príspevku Európskeho sociálneho fondu t. j. vo výške 78.400,- Sk (2.602,40 €) a 20% z príspevku zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky t. j. vo výške 19.600,- Sk (650,60 €).

Čin kvalifikoval súd prvého stupňa ako trestný čin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1 Tr. zák.

Podľa naposledy uvedeného ustanovenia s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 a § 36 písm. j/ Tr. zák. uložil Špecializovaný trestný súd obžalovanému trest odňatia slobody v trvaní šesť mesiacov, výkon ktorého podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. podmienene odložil a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. určil skúšobnú dobu v trvaní 12 mesiacov.

Obžalovaného zaviazal súd prvého stupňa na náhradu škody voči M. v sume 2602,40 eur, so zvyškom nároku odkázal poškodenú stranu na občianske súdne konanie.

Proti rozsudku podal obžalovaný odvolanie ústne do zápisnice po jeho vyhlásení, ktoré nešpecifikoval z hľadiska rozsahu a nijako ho neodôvodnil. Odvolací súd posúdil tento úkon podľa jeho obsahu ako odvolanie podané proti všetkým výrokom napadnutého rozsudku aj proti konaniu, ktoré mu predchádzalo.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) ako odvolací súd podľa § 315 veta druhá Tr. por. preskúmal podľa § 317 ods. 1 Tr. por. všetky výroky napadnutého rozsudku a správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Keďže odvolaním neboli

rozhodnutiu ani konaniu vytýkané žiadne chyby, prihliadal najvyšší súd v zmysle uvedeného ustanovenia len na možné chyby rozhodnutia a predchádzajúceho mu konania, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Vo vzťahu k výroku o treste a náhrade škody to platí bez účinkov aplikácie § 317 ods. 2 Tr. por. v znení účinnom od 1. septembra 2011 (§ 567j ods. 2 tohto zákona).

Verejné zasadnutie o odvolaní bolo vykonané v neprítomnosti obžalovaného v súlade s § 293 ods. 5 Tr. por., a to pri nedostatku prekážok podľa odsekov 6 a 9 tohto ustanovenia. O verejnom zasadnutí bol obžalovaný upovedomený na základe fikcie doručenia v zmysle § 66 ods. 3 Tr. por., upovedomenie mu bolo doručené na adresu, ktorú v konaní uviedol ako adresu na doručovanie písomností (§ 34 ods. 5 Tr. por.) už pri výsluchu v prípravnom konaní (na ktorú sa mu potom zásielky doručovali v celom priebehu konania, vrátane napadnutého rozsudku, a zmenu ktorej odvolaciemu súdu nenahlásil).

Najvyšší súd po preskúmaní veci zistil, že odvolanie nie je dôvodné.

Okolnosť, či mal obžalovaný právo na ustanovenie obhajcu z dôvodu nedostatku prostriedkov na úhradu trov obhajoby (§ 40 ods. 2 Tr. por.), bola na základe jeho žiadosti Špecializovaným trestným súdom náležite preverená a ustanovenie obhajcu bolo odmietnuté s odôvodnením, s ktorým sa obsahovo vecne i pokiaľ ide o právnu argumentáciu stotožňuje a na ktoré odkazuje i najvyšší súd.

Za týchto okolností nezohráva rolu lehota na preukázanie relevantnej insolventnosti obvineného podľa § 34 ods. 3 Tr. por. (najneskôr pri rozhodovaní o náhrade trov trestného konania), nakoľko zároveň v zmysle § 40 ods. 6 Tr. por. platí, že ak sa už v priebehu konania zistí, že obvinený má dostatočné prostriedky, aby uhradil trovy obhajoby, obhajcu ustanoveného podľa odseku 2 (teda § 40 ods. 2 Tr. por.) zruší ten, kto ho ustanovil.

V konkrétnych súvislostiach prejednávanej veci to znamená, že ak by aj bol obžalovanému na základe jeho žiadosti obhajca ustanovený predsedom senátu podľa § 40 ods. 2 Tr. por. (resp. samosudcom kompetenčne v zmysle § 349 ods. 2 Tr. por.), po preskúmaní majetkových pomerov obžalovaného by mu musel byť ustanovený obhajca zrušený, a to aj pred začatím dokazovania na hlavnom pojednávaní (podľa času dospenia súdu k príslušnému zisteniu, ku ktorému v tomto štádiu aj došlo).

Rovnako správne (v intenciách § 34 ods. 6 Tr. por.) postupoval samosudca prejednávajúci dotknutú trestnú vec, keď nekonal o podaní nazvanom „námiетка voči zaujatosti“ zo 4. augusta 2010, a to z dôvodov, uvedených v oznámení obžalovanému z 10. augusta 2010 (založenie námietky na procesnom postupe súdu v konaní a nedostatok dôvodov podľa § 31 ods. 1 Tr. por.). Ani odvolací súd nezistil preskúmaním priebehu súdneho konania okolnosti, ktoré by vyvolávali možnosť pochybností o nezaujatosti samosudcu pre pomer k prejednávanej veci alebo k osobám uvedených v § 31 ods. 1 Tr. por.

Iné zohľadniteľné okolnosti, ktoré by odôvodňovali splnenie niektorého z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Tr. por. (a na ktoré by teda bolo potrebné prihliadnuť v zmysle § 317 ods. 1 veta druhá Tr. por.), dovolací súd nezistil. Sčasti je však táto zohľadniteľnosť ovplyvnená procesným obmedzením, ako je uvedené nižšie.

Keďže odvolaním neboli rozsudku a konaniu, ktoré mu predchádzalo, vytknuté žiadne chyby, preskúmanie napadnutého rozhodnutia a predchádzajúceho mu konania v širšom než popísanom rozsahu by presahovalo rozsah revízneho princípu, ktorý je pre odvolací súd vymedzený v ustanovení § 317 ods. 1 veta druhá Tr. por.

To platí najmä o súdom zistenom skutku, ktorého správnosť a úplnosť nebola predmetom odvolacieho prieskumu (vzhľadom na vymedzenie dovolacieho dôvodu v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.) .

Opakom je ale právna kvalifikácia činu, a to z hľadiska toho istého ustanovenia. S jej určením a odôvodnením v rozsahu uznania viny sa najvyšší súd stotožnil a odkazuje na písomný rozsudok Špecializovaného trestného súdu. Možno dodať, že nepresnosti v dátumoch platieb úhrady príslušných finančných prostriedkov, spočívajúce v neuvedení kalendárneho roka (2006) pri niektorých dotknutých dátumoch na právne relevantnej podobe skutku v takto v uvedenom rozsahu nič nemenia.

Vo vzťahu k vypusteniu paralelnej právnej kvalifikácie činu aj podľa § 225 ods. 1 Tr. zák. oproti obžalobe potom platí, že je nadbytočné sa touto otázkou zaoberať vzhľadom na okolnosť, že odvolanie proti napadnutému rozsudku podal len obžalovaný (zákaz „reformatio in peius“ v zmysle § 322 ods. 3 veta druhá, § 327 ods. 2 Tr. por.). Nezasahoval

teda odvolací súd do posúdenia činu podľa Trestného zákona z dôvodu záverečnej časti skutkovej vety vo výroku o vine, teda formulácie o škode pripadajúcej na príspevok zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky vo výške 19 600 Sk, čo zodpovedá 650,60 eur (adekvátne úprava skutkovej vety oproti obžalobe je v odôvodnení rozsudku avizovaná, avšak vo výroku o vine nevykonaná).

Z hľadiska právnej kvalifikácie odvolací súd ešte uvádza, že pri spáchanom prečine bola splnená požiadavka vyššej než nepatrnej závažnosti v zmysle § 10 ods. 2 Tr. zák. (materiálny korektív). Vzhľadom na zákonný znak „spôsobenia sprenevery“, uvedený v § 261 ods. 1 Tr. zák. a vzhľadom k tomuto znaku korelujúcemu ustanoveniu § 213 (ods. 1) Tr. zák. a zároveň ustanoveniu § 125 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. je potom z hľadiska výšky škody splnená aj podmienka spôsobenia aspoň malej škody, teda viac než 266 eur.

Primeranosť uloženého trestu odvolací súd podľa kritérií § 317 ods. 1 veta druhá Tr. por. v znení účinnom pred 1. septembrom 2011 nebol oprávnený skúmať, preto len konštatuje, že trest bol uložený v rámci zákonom ustanovenej sadzby podľa § 261 ods. 1 Tr. zák., zníženej podľa § 38 ods. 3 Tr. zák., a to pre prevahu poľahčujúcich okolností (vo vzťahu k ustanoveniu § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.).

Čo sa týka výroku o náhrade škody (preskúmaným tiež vo vyššie uvedenom procesnom režime), tento z hľadiska jeho hmotnoprávneho podkladu tiež podlieha ex offio v odvolacom konaní vykonávanému prieskumu z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Nárok, priznaný súdom prvého stupňa (v tejto otázke na podklade § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka) zodpovedá trestnosti činu v rozsahu uznanej viny.

Odvolací súd nemohol reformovať nepriznanie zvyšku škody, ktorá je ako takto definovaná súčasťou výroku o vine napadnutého rozsudku, nakoľko by išlo o zmenu v neprospech obžalovaného, čo je na základe len ním podaného odvolania procesne nemožné, ako je uvedené vyššie. Preto najvyšší súd ponechal výrok o odkázaní poškodenej strany so zvyškom uplatneného nároku na náhradu škody na občianske súdne konanie nedotknutý.

Na základe uvedeného najvyšší súd zamietol odvolanie obžalovaného ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 4. októbra 2011

JUDr. Peter K r a j č o v i č, v.r.
predseda senátu

Vyhotovil: JUDr. Libor Duľa

Za správnosť vyhotovenia: Libuša Jánošíková